

Innhold

Forord.....	5
Kapittel I. Overblikk – mennesker og teknologi	13
Global eller etnosentrisk historieskrivning?	14
Modernisering	15
Livsløpsforandring.....	18
Kampen mot fattigdom.....	21
Befolkningsutvikling og bæreevne	22
Urbanisering og migrasjon	27
Befolkningsvekst og miljø	30
Konflikter over naturressurser	33
Energi og forurensning	37
Bevisstgjøring og tiltak	40
Kapittel II. Revolusjoner i Mexico, Kina og Russland	44
Revolusjonært tankegods med verdensomspennende betydning	44
Revolusjonen i Mexico.....	46
Mexico under president Díaz	47
Revolusjonære ideer og aktivisme	48
Ny president og ny grunnlov.....	50
Ingen teknologisk revolusjon, ingen kvinnerevolusjon	51
Kina. Keiserdømmets fall.....	53
Opprør på 1800-tallet	54
Reform av utdanningsystemet.....	55
Kina blir republikk.....	57
Mao Zedong og maoismen	58
Den russiske revolusjonen.....	60

Opposisjon, krig med Japan og revolusjonen i 1905.	61
Jordeiendomsforhold og industrialisering.	63
Tsarstyret og det sosialistiske evangelium	64
Revolusjonsåret 1917 og bolsjevikenes vei mot makten	66
Borgerkrig, hungersnød og krigskommunisme	68
Fellestrekk ved revolusjonene	70
Kapittel III. Første verdenskrig og dens konsekvenser	71
Tidsbilde	71
Konfliktstoff i begynnelsen av århundret.	73
Skuddene i Sarajevo og det europeiske alliansesystemet	75
Veien mot krig	77
Krigen. Begeistring og tragedie.	78
Fredskonferansen i Versailles og opprettelsen av Folkeforbundet.	82
Versaillestraktatens virkninger for Tyskland	83
En verdenskrig	85
Det tyrkiske imperiet.	85
Arabisk nasjonalisme og europeiske løftebrudd. Palestinaspørsmålet	87
Europeiske interesser i Iran og Irak	89
Afrikas møte med verdenskrigen	90
Misnøye med britisk styre i India.	92
Forholdet mellom Kina og Japan	93
USA på vei mot verdenshegemoni	94
Kamp for kvinnelig stemmerett	95
Antimilitarisme	96
Sosiale og økonomiske endringer.	98
Kapittel IV. Mellomkrigstid.	101
Den store depresjonen.	101
Japan	105
Latin-Amerika	107
USA	109
Depresjonens årsaker.	110
Koloniene i Afrika. Konflikt, utbytting, utvikling	112
Kolonistyring. Britisk indirekte styre, fransk direkte styre.	114

Folkeforbundet og mandatområdene	116
Råvarer, europeiske settlere og ulike systemer for eiendomsrett til jord	117
Byvekst	119
Folketall og utvikling	120
Utdanning og misjon	121
Sør-Afrika og Boerkrigen	124
India. Massenasjonisme og frigjøringsbevegelser	125
Identitet og nasjonalisme	127
Motstandskamp og indre splittelse	129
Kapittel V. Kampen mellom kommunisme og fascisme	132
NEP og interne stridigheter i Sovjetunionen på 1920-tallet	132
Femårsplaner og kollektivisering av jordbruket	135
Moskvaprosessene og den store terroren	137
Nasjonalitetsspørsmålet	138
Fascisme	139
Fascismen i Italia	140
Tyskland. Fra demokratisk republikk til totalitært diktatur	142
Adolf Hitler og NSDAP	144
Forfølgelsene	146
Hitlers popularitet	147
Tysk utenrikspolitikk, spansk borgerkrig og folkefront	147
Japansk militarisme	149
Veien videre mot krig	150
Vurderinger av utbruddet av andre verdenskrig	151
Fredsbevegelsenes avmakt	152
Trekk ved krigføringen. Aksemaktene og de allierte	153
Hvorfor vant de allierte krigen?	158
Virkninger av krigen	158
Barbari uten sidestykke. Holocaust og atombombene over Japan	160
Kapittel VI. Fredsbygging og kald krig	163
Krigen som aldri tok slutt	163
Grunnlaget for fredsbygging	164

Internasjonale domstoler. Nürnberg, Tokyo, Haag	165
De forente nasjoner	167
Den kalde krigen i historieforskningen	169
USAs monopol på atombomben	172
Sovjetunionens politikk overfor landene i Øst-Europa	172
Delingen av Tyskland.	174
Marshallhjelpen	174
Opprettelsen av NATO.	175
Den kalde krigen blir global	177
Maktkamp og revolusjon i Kina	177
Konflikt om Taiwan og Tibet	179
Maoistisk styre i Kina.	179
Kulturrevolusjonen og Maos siste leveår	182
Koreakrigen	184
Cubakrisen	186
Vietnamkrigen	190
Avspenning	193
Kapittel VII. Kampen for frigjøring og utvikling.	195
Bakgrunn og problemer	195
Avkolonisering i Asia. India og Pakistan	199
Midtøsten og den arabiske verden	201
Iran	202
Palestina og Israel.	203
Egypt	206
Avkolonisering i Afrika. Nord-Afrika.	208
Frigjøringsideologi og panafrikanisme	210
Ghana	211
Nigeria.	213
Kenya og Zimbabwe.	214
Avkolonisering i det franske imperiet sør for Sahara	216
Angola og Mosambik.	216
Den demokratiske republikken Kongo	218
Sør-Afrika	219
Hjelp til utvikling. Bistandsoptimisme og avhengighetsteori.	222
En ny økonomisk verdensorden	224

Bistandsepoken etter Brandt-rapporten	225
Tallenes tale.	227
Gjeldskrise og strukturtilpasning	228
Kapittel VIII. Demokratiseringens vind og Sovjetunionens fall . .	231
Latin-Amerika. Noen generelle trekk.	231
Økonomisk og politisk utvikling etter andre verdenskrig . . .	233
Argentina under Perón	235
Militærdiktaturer og geriljabevegelser	237
Brasil og de jordløses bevegelse.	240
Frigjøringsteologi.	241
Kommunismens fall og Sovjetunionens oppløsning	242
Kamp for borgerrettigheter i USA	243
Utvikling og økonomisk vekst i Japan	244
Kina. Økonomisk liberalisering innenfor et kommunistisk styre	247
Vest-Europas økonomiske mirakel.	251
Den europeiske union	251
Sovjetunionen etter Stalins død. Veien til oppløsning	254
Mikhail Gorbatsjovs politikk i Sovjetunionen.	257
Gorbatsjov og utenrikspolitikken.	259
Slutten på den kalde krigen og på kommunistpartiets monopol på politisk makt.	261
Kapittel IX. Etter den kalde krigen	263
USAs rolle omkring årtusenskiftet	263
Russland etter Sovjetunionens sammenbrudd	264
Maktkamp og splittelse i den islamske og arabiske verden . .	268
Angrepet på USA 11. september 2001	270
Bombing og okkupasjon av Afghanistan og krig i Irak	273
Vedvarende konflikt mellom israelere og palestinere	275
Afrika. Fortsatt krise, men også framgang.	280
Jordspørsmålet	284
Det etniske spørsmålet.	285
Etnisk spenning på Balkan	288
Latin-Amerika. Et politisk steg mot venstre og større selvråderett	289

Globalisering	292
Kritiske røster til globaliseringen	295
Mot en global offentlighet.....	298
 Kapittel X. Overblikk over det 20. århundret.....	 300
 Tabeller.....	 311
Litteratur	317
Personregister	327
 Kart	
By- og befolkningsvekst.....	28
Imperier og innflytelsesområder 1914.....	72
Europa under 1. verdenskrig.....	81
Europa på begynnelsen av 1920-tallet	81
Japans ekspansjon i Asia	154
Holocaust	161
Sovjetunionen og Jernteppet.....	176
Cuba og Mexicogolfen.....	187
Avkolonisering etter 1945	197
Israel og Palestina.....	205
Verden år 2000	330